

De Nieuwe Panentheïstische “God” van het Christendom

Sandy Simpson, 25-9-2004

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling 2004¹ of 1977.
Vertaling, plaatjes, voetnoten, inkorting (op de plaatsen aangeduid met [...]), door M.V.

Denk niet dat ik hierboven in de titel het woord “pantheïsme”² fout gespeld heb. Over het woord “panentheïsme”³ en zijn concept kan u meer lezen in het voortreffelijke boek “[A Time of Departing](#)”, of in het Nederlands: “[Een Tijd van Heengaan](#)”⁴ van Ray Yungen.

Er wordt een nieuwe “God” gepromoot in de Nieuwe Apostolische Reformatie (NAR) van de Derde Golf⁵ en de Word of Faith bewegingen. Sommigen van hun leiders hebben zelfs een vrij klassieke geloofsverklaring van geloofspunten die zij onderschrijven. Maar wat zij onderwijzen komt in feite neer op het promoten van een valse, onbijbelse kijk op God, in het bijzonder door hun handelingen en ervaringen. Het hele fenomeen van “slain in the spirit” (neerslaan in de geest) en de daarmee gepaard gaande capriolen, hersenspoelen een hele generatie christenen die hun hele geloof in een andere Jezus, een andere Geest en een ander Evangelie stellen. Deze nieuwe “Jezus” en nieuwe “Heilige Geest” zijn duidelijk pantheïstisch of panentheïstisch van natuur. Alhoewel sommigen van deze leraren zullen beweren dat zij geloven in de Ene God in Drie Personen, ontkennen zij door wat zij leren de echte geopenbaarde kenmerken van de God van de Bijbel.

PANTHEÏSME

Het woord “pantheïsme” is welgekend. Het wordt als volgt gedefinieerd in Webster’s Revised Unabridged Dictionary, © 1996, 1998 (vertaald):

Pantheïsme - 1: (zeldzaam) aanbedding die alle goden toestaat of tolereert 2: de doctrine of geloof dat **God het universum en zijn fenomenen is, of de doctrine dat het **universum als een manifestatie van God** beschouwt.**

“Tolereert alle goden”

Het is belangrijk op te merken dat er overeenkomsten zijn tussen de “God” die vandaag in vele christelijke kerken wordt aanbeden, en de beschrijving van de panentheïstische god. Onder de noemer van tolerantie van alle goden, worden er vandaag in de belijdende christenheid vele oecumenische/intergeloofsimpulsen gegeven door welbekende leiders. Zij zeggen ons dat wij allen dezelfde God aanbidden en dat we gewoon Jezus moeten erkennen als Messias. YWAM (Youth With A Mission) gaat zo tewerk onder moslims.

¹ Herziane Statenvertaling (HSV), Deeluitgave 2004. Dit is geen nieuwe vertaling maar een hertaling naar modern Nederlands. In de Verantwoording staat o.a.: Uitgangspunt is de Statenvertaling en de door de toenmalige vertalers gebruikte handschriften van de Bijbel ... Soms stuiten we op een onjuiste vertaling en is een wijziging aangebracht.

² Pantheïsme: wijsgerige leer dat de wereld (de stof) en God identiek zijn, dat God het leven van het heelal zelf is. (Van Dale).

³ Panentheïsme: van het Gr. *pan* (geheel) + Gr. *en* (in) + Gr. *theos* (god). De filosofische opvatting dat God de eenheid is van al wat is, zonder dat God ondergaat in het Al, of het Al opgaat in God. (Van Dale).

⁴ Geheel in het Nederlands vertaald en downloadbaar op mijn site: <http://users.skynet.be/fa390968/heengaan.htm>.

⁵ Zie het boek (online): “In Drie Golven”: [http://users.skynet.be/fa390968/ In_3_Golven.doc](http://users.skynet.be/fa390968/In_3_Golven.doc) of <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/In-drie-Golven.pdf>.

Verscheidene internationale zendingsorganisaties, inbegrepen Youth With A Mission, beproeven een nieuwe benadering van missiewerk in gebieden waar het Christendom niet welkom is. Een Charisma News Service rapport van 24 maart 2000 zegt dat sommige zendingen nu bekeerlingen maken die ze toestaan “vast te houden aan vele van hun traditionele religieuze geloven en praktijken” om niemand te beledigen binnen hun cultuur. Het Charisma-artikel zegt: **“Messiaanse moslims, die de Koran blijven lezen, de moskee bezoeken en hun dagelijkse gebeden opzeggen, maar die Christus accepteren als hun redder, zijn de resultaten van de strategie die in verscheidene landen wordt uitprobeerde”**. Eén bepaalde kerkstichter in Azië vertelde hoe 50 leden van een moslimfamilie Christus als Redder aannamen en hun eigen gemeenschap vormden. Hij schrijft in de nieuwsbrief van YWAM: **“Zij blijven de Islamitische vereisten nakomen, inbegrepen moskeebezoek, vasten en Koranlezen, naast samenkomen in een gemeenschap van moslims die Christus erkennen als de bron van Gods genade voor hen”**. ... Het Charismaverslag voegde eraan toe dat **“YWAM deze benadering ook overneemt in India, waar een team samenwerkt met een heilige hindoeman”**.

(<http://www.fundamentalbiblechurch.org/WTrumpet/fbcwt004.htm#Youth With>)

Mike Oppenheimer van [Let Us Reason Ministries](#) had een emailcorrespondentie met een van deze “Messiaanse moslims”. Deze Messiaanse moslim gaf toe dat hij niet geloofde dat Jezus Christus God is. Hem werd gezegd verder de leringen van de Koran en zijn religie te volgen, maar blijkbaar werd hem niet gezegd dat men moet “geloven in de HEER Jezus Christus” om gered te worden.

Nu een ander voorbeeld van “tolerantie”. Ted Haggard, nu president van de “National Association of Evangelicals”, in samenwerking met het “Institute on Religion and Democracy” (IRD), hebben getracht christelijke leiders te laten instemmen met een platform waar men voorzigtiger omgaat met wat gezegd wordt over de Islam. In het positiedocument: “Veroordeelde opmerkingen die de Islam kleineren ...” wordt geïmpliceerd dat wij eigenlijk dezelfde God aanbidden. Christenen voegen er enkel Vader, Zoon en Heilige Geest aan toe, en dat “verrijkt”:

3. Tracht gemeenschappelijke handelingen van aanbidding te formuleren en te vieren. Wij als christenen die God als Vader, Zoon en Heilige Geest aanbidden, zoals onderricht door onze Heer Jezus, vinden dat elke vorm van aanbidding die deze namen weglaat ... verarmt in plaats van verrijkt. Wij wensen onze aanbidding niet te reduceren tot het peil dat moslims acceptabel vinden, noch eisen wij van Moslims dat zij hun aanbidding reduceren tot het peil dat acceptabel zou zijn voor christenen. Het is beter dat wij naast moslims aanbidden waarbij zij beoefenen wat zij als gepaste aanbidding zien terwijl wij christenen waarnemen, en vice versa, in plaats van te trachten een gemeenschappelijke aanbidding te hebben. (Guidelines for Christian-Muslim Dialogue, Alan Wisdom, 7 mei 2003, The Institute on Religion and Democracy, <http://www.deceptioninthechurch.com/haggardmuslims.html>)

Uiteraard beweert de paus dat moslims dezelfde JaHWeH⁶ aanbidden en dat zij daardoor feitelijk gered zijn:

841. *De betrekkingen van de kerk met de moslims.* **“Het heilsplan strekt zich ook uit tot hen die de Schepper erkennen, onder wie vooral de moslims, die in hun belijdenis aan het geloof van Abraham vasthouden en samen met ons de ene en barmhartige God aanbidden die op de jongste dag de mensen zal oordelen.** ([Katechismus van de Katholieke Kerk](#), NL, 1992, 1997).

Wij hebben een plaatje van de paus die de koran kust die hem werd gegeven. U vindt de foto en het hele verhaal [hier](#). [Robert Schuller](#) [pdf] was enthousiast over deze duw in de rug van het intergeloof om religies zoals de Islam te rechtvaardigen.

Robert Schuller, wiens “[Crystal Cathedral](#)” [pdf] burelen huisvest voor “Christenen en Moslims voor Vrede”, zei tot iman Alfred Mohammed van de “Muslim American Society” dat “als hij [Schuller] over 100 jaar zou terugkomen en zijn afstammelingen als moslims zou terugvinden, hem dat niet zou storen ...” (<http://www.letusreason.org/Poptea1.htm>).

⁶ In de grondtekst van het O.T. staat het Tetragrammaton (Gr. *tetra* = vier). Het bestaat uit vier tekens en is Gods oud-testamentische Verbondsnaam. In het Nederlands komt de transcriptie overeen met JHWH. De vocale uitspraak ervan werd niet overgeleverd. Toch menen kenners dat het tetragram het best gereconstrueerd wordt als YAHWEH of JAHWEH.

[Moeder Theresa](#) [pdf] was een sterke voorstandster van tolerantie van religies:

“Ik hou van alle religies ... Als mensen betere Hindoes, betere Moslims, betere Boeddhisten worden door onze liefdedaden, dan groeit er iets”. Bij een andere gelegenheid demonstreerde zij opnieuw haar valse evangelie, namelijk ‘dat er vele wegen naar God zijn’: “Alles is God - Boeddhisten, Hindoes, Christenen, enz., allen hebben toegang tot dezelfde God” (4-12-89 Time, pp.11, 13, <http://www.letusreason.org/Current34.htm>).

Ik hou er niet van dit naar boven te brengen, maar zelfs [Billy Graham](#) [pdf] heeft intergeloofsuit-
spraken gedaan. In een interview met Robert Schuller zei Graham dit:

Wel, christendom en een waar gelovige zijn - u weet, ik denk er is het Lichaam van Christus. Dit komt van al de christengroepen van over de hele wereld, buiten het christendom. **Ik denk dat ieder die Christus liefheeft, of Christus kent, of zij zich ervan bewust zijn of niet, zij leden zijn van het lichaam van Christus.** En ik denk niet dat we een grote overweldigende opwekking zullen meemaken die de hele wereld tot Christus zal brengen. Ik denk Jakobus beantwoordde dit, de apostel Jakobus, op het eerste concilie in Jeruzalem, toen hij sprak over Gods bedoeling om in die tijd een volk voor Zijn naam aan te nemen (Hand. 15:14). En dat is wat God vandaag doet, Hij roept mensen van over de hele wereld voor Zijn naam - ongeacht of zij uit de moslimwereld komen, of de boeddhistische wereld, of de christelijke wereld of de niet-gelovige wereld, zij zijn leden van het Lichaam van Christus omdat zij geroepen werden door God. **Zij kennen misschien niet eens de naam van Jezus maar zij weten in hun harten dat zij iets nodig hebben wat zij niet bezitten, en zij richten zich tot het enige licht dat zij hebben, en ik denk dat zij gered zijn, en dat zij met ons in de hemel zullen zijn.** (Interview met Robert Schuller op 31 mei 1997).

In de CNN-uitzending “Larry King Live”, van 22 januari 1997 zei Graham het volgende:

Larry King: “Wat denkt u van mormonisme, katholicisme en andere geloven binnen het christelijke concept?”

Billy Graham: “Wel ik denk **dat ik mij in een prachtig broederschap** (wonderful fellowship) **bevindt met hen allen**”.

Larry King

Larry King: “U voelt zich comfortabel met Salt Lake City⁷. U voelt zich comfortabel met het Vaticaan?”

Billy Graham: “Ik voel me erg comfortabel met het Vaticaan”.

Ik zou zo nog lang kunnen doorgaan. Voor meer informatie over deze “tolerantie” kan u onze [Ecumenism/Interfaith](#)-sectie lezen. Het bovenstaande demonstreert gewoon de **tolerantie van alle goden** door mensen en organisaties die trachten te beweren dat moslims, hindoes en andere religies de Schepper-God van de Bijbel aanbidden. Dat is één kenmerk van een pantheïstische kijk op “God”.

“God is het universum”

Pantheïsme ziet God ook als het universum zelf. Hij is niet de Schepper van het universum, Hij IS het universum. Het universum is dus een manifestatie van God, alles is een manifestatie van God omdat alles God IS.

Dit idee dat God het universum is en alle materie, leidt tot één grote dwaling in zowel alle religies als in het pantheïstische christendom vandaag. Dat is het idee dat als er iets “goeds” gebeurt dit dan God moet zijn, en als er iets “kwaads” gebeurt dit dan de duivel is die tegen de natuur van God vecht. Uiteraard zal zuiver pantheïsme beweren dat de duivel en het kwade allebei deel uitmaken van God. Maar mensen die geloven dat God goed is en God alles is, menen dat hoe meer zij “geïnfuseerd” zijn met God, of realiseren dat zij God zijn, hoe meer zij beschermd zullen zijn tegen de duistere kant, of tegen de boze machten.

⁷ Salt Lake City is vooral bekend als hoofdzetel van de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der laatste dagen (mormonen); de Mormon Temple (1853–1893) en Tabernacle (voltooid 1867; 8000 zitplaatsen) behoren met het Capitool tot de belangrijkste gebouwen.

Maar de Bijbel leert dat de Schepper apart staat van Zijn schepping en dat God te allen tijde “slechte” dingen kan toelaten jegens “goede” mensen. Voor christenen is dat een manier om hun geloof op de proef te stellen⁸. Voor ongelovigen en is dit een manier om ze tot God te trekken, of ook als oordeel.

Zoals we later zullen bespreken vormt de wijze waarop God vandaag in vele kerken wordt behandeld een bewijs dat zij geloven dat de “manifestaties die zij zien God Zelf zijn. Zij trachten meer “God” in zich te krijgen, Hem in de voorhoofden van mensen te persen, Hem uit te blazen over mensen en Hem in te ademen, enz. Zij spreken over allerlei soorten van zalving (Eng. *anointing*), niet enkel van mensen maar ook levenloze objecten en zelfs naties. Voorbeelden?⁹:

God is doing something in the earth today **he is literally joining the anointing of nations this nation has anointing and that one ...** (Dutch Sheets National School Of The Prophets Mobilizing The Prophetic Office May 12 2:30 2002).

“I felt a terrific anointing ... I was shaking all over ... trembling under the power of God ... ‘Dear God’, I said, ‘I feel the anointing’ ... **I believe the anointing has lingered over Aimee’s (Aimee Semple McPherson, deceased) body**¹⁰” (Benny Hinn, April 7, 1991 sermon).

God can teach you the timing element. **Lord I ask right now for the anointing of timing to fall on all of us.** (National School of the prophets Chuck Pierce/Cindy Jacobs #00051311A Sat. May 13, 2000 11:00 AM Tape #15).

I want you to get a spirit of prophesy on you that just keeps going. **I call it the energizer bunny anointing.** (National School Of The Prophets - Mobilizing The Prophetic Office, John Eckhardt - Friday, 5/12/00, 7:00 p.m. - Session 12).

A tangible anointing filled the house¹¹ as this man (Jim Goll) prepared our hearts to receive communion. It was an unforgettable experience. (National School of the Prophets: Mobilizing the Prophetic Office for the Next Century, January 28 -30, 1999, Colorado Springs, CO, Speakers included: C. Peter Wagner, Paul Cain, Chuck Pierce, Cindy Jacobs, Bill Hamon, Dutch Sheets, Rick Joyner, Kingsley Fletcher, Mike Bickle, Jim Laffoon, Barbara Wentroble and Ted Haggard).

Dit zijn maar enkele voorbeelden van conferenties die gehouden werden door de “International Coalition of Apostles”, met hoofdapostel [Peter Wagner \(pdf\)](#). Het illustreert een pantheïstische kijk op de Heilige Geest. (1) In de Bijbel worden zulke zalvingen niet vermeld. De zalving wordt ieder christen deelachtig. (2) Er is geen “zalving” van naties of dode lichamen.

Peter Wagner

Het is verbazingwekkend: [Robert Schuller \(pdf\)](#), [Rick Warren \(pdf\)](#), en “The Message Bible” gebruiken allen dezelfde taal als de [Maitreya \(pdf\)](#), het geestelijke wezen dat gekanaliseerd wordt door [Benjamin Creme \(pdf\)](#). De Maitreya wordt verondersteld de beloofde New Age “Christus” te zijn die zal komen. Zij hebben allen pantheïstische uitspraken gedaan over God “in” iedereen.

Op pagina 88 in “Messages From Maitreya The Christ” wordt de Maitreya geciteerd:

Mijn vrienden, God is dichterbij u dan u zich kan inbeelden. God is uw zelf. **God is binnenin u en helemaal rondom u.**

Op pagina 88 van zijn boek “The Reappearance of the Christ and the Masters of Wisdom” legde Benjamin Creme (woordvoerder van Maitreya) de “nieuwe wereldreligie” uit van de Maitreya.

⁸ En om hen als dat nodig is als een vader te tuchtigen (Hebr. 12), maar ook om hen te heiligen (Joh. 15:2; 1 Thess. 5:23; Hebr. 2:10-11; Jak. 1:2-4; 1 Petrus 4).

⁹ Ik laat dit hier in het Engels staan opdat er niets verloren gaat in de vertaling.

¹⁰ “Ik geloof dat de zalving lang is blijven stilstaan over het lichaam van Semple Mc Pherson”.

¹¹ “Een tastbare zalving vulde het huis”.

Hij beschreef hetzelfde “immanente”¹² aspect van God als Rick Warren verkondigde met zijn “New Century Vertaling” van Efeziërs 4:6:

Maar uiteindelijk zal er een nieuwe wereldreligie geïnstalleerd worden die een fusie en synthese zal zijn van de Oosterse benadering en die van het Westen. De Christus zal samenbrengen, niet enkel christendom en boeddhisme, maar ook het concept ‘God is transcendent buiten Zijn schepping’ en **‘God is immanent in alle scheppingen’ - in de mens en alle scheppingen.**

Dit “immanente” aspect van God, dat zo belangrijk is voor de Nieuwe Wereldreligie/Nieuwe Spiritualiteit van de Maitreya, wordt ook geleerd als onderdeel van de “Foundations”-cursus van Rick Warrens Saddleback Church. **De “Foundations Participant’s Guide” herhaalt Rick Warrens leer dat God “in” alles is.**

“Het feit dat God boven en achter zijn schepping staat betekent niet dat hij buiten zijn schepping staat. **Hij is zowel transcendent (boven en achter zijn schepping) als immanent (binnenin en doorheen zijn schepping)**”. (Tom Holliday and Kay Warren, Foundations Participant’s Guide: 11 Core Truths To Build Your Life On (Grand Rapids, MI, Zondervan, 2003) p. 46).

Ook Robert Schuller heeft dit aspect van immanentie benadrukt. In een preek op 9 november 2003, in de Crystal Cathedral, stelde Robert Schuller **dat God niet enkel transcendent is maar ook immanent.** Hij zei dat als gevolg van zijn bewustwording over de immanentie van God zijn geloof nu “dieper, breder en rijker was dan ooit tevoren”. Zoals eerder geciteerd vatte hij samen wat hij bedoelde met de immanentie van God doordat hij tot zijn wereldwijde Tv-publiek zei:

Ja, God leeft en Hij is in elk individueel menselijk wezen! (Hour Of Power, Robert Schuller, November 9, 2003).

[...]

Rick Warren, Robert Schuller, en Eugene Peterson **leren nu allemaal dit immanente aspect van God: dat God “in” iedereen is.** Met dit kritieke theologische punt maken deze christelijke leiders niet enkel een van de centrale concepten duidelijk van de “Nieuwe Spiritualiteit” en mogelijk de Nieuwe Wereldreligie - zij lijken er ook mee in te stemmen! (Deceived On Purpose, Warren Smith, pgs. 146-147)

Ook Benny Hinn [gebruikt diezelfde soort taal](#) om alle Indianen te kenmerken: “Wij zijn allen kinderen van de ene God” (tijdens zijn recente “crusade” aldaar en in zijn TV-show), en dat werd door niemand gecorrigeerd. Deze pantheïstische uitspraken van Warren, Schuller en anderen zijn pure ketterij! Zij ontkennen het ware karakter van God en de ENE WEG door welke mensen kinderen van God kunnen worden, zoals de Bijbel leert.

“Het universum als een manifestatie van God”

Het gaat hier om de “heerlijkheid van de Heer”. Het verschil tussen de heerlijkheid van de Heer in het Oude Testament (verschenen in de tabernakel, in de tempel, op de berg Sion, en aan vele profeten) en die van de nieuwe pantheïstische gezalfde is duidelijk. Toen in het O.T. de “heerlijkheid” aanwezig was, was ook de Persoon van God aanwezig.

Maar Rick Joyner zegt: “Engelenverschijningen zullen gewoon worden voor de heiligen en een zichtbare heerlijkheid van de Heer zal over sommigen komen voor lange tijdsperioden wanneer er kracht door hen heen vloeit”. (Rick Joyner, The Harvest, 128-129, <http://www.letusreason.org/Latrain18.htm>).

Het Nieuwe Testament leert duidelijk dat waar twee of drie samen vergaderen in Jezus’ naam, Hij, de Heilige Geest, de Geest van Christus, daar in hun midden zal zijn. [...] De Schrift zegt dat de Persoon van de Heilige Geest vandaag zowel in het lichaam van Christus gemeenschappelijk woont als in de individuele gelovige:

¹² Immanent: 1. *in zichzelf besloten*, synoniem: *inwonend, aanklevend*, tegenover: *transcendent*. 2. niet bovenzinnelijk. (Van Dale).

Efeziërs 2:19-22 “Zo bent u dan niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar mede burgers van de heiligen en **huisgenoten van God**, gebouwd op het fundament van de apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus Zelf de Hoeksteen is, **op Wie het gehele gebouw, goed samengevoegd**, verrijst tot een heilige tempel in de Heere, op Wie ook u mede **gebouwd wordt tot een woonplaats van God door de Geest**”.

1 Korinthiërs 6:19 “Of weet gij niet, **dat uw lichaam een tempel is van de Heilige Geest**, Die in u is, Die gij van God hebt, en dat gij van uzelf niet zijt?”

Efeziërs 1:13 “In Hem bent u ook, nadat u het woord van de waarheid, namelijk het Evangelie van uw zaligheid, gehoord hebt; in Hem bent u ook, **toen u tot geloof kwam, verzegeld met de Heilige Geest van de belofte**”.

Als de persoon van de Heilige Geest in mensen wordt gegolfd (“waved”), in hun voorhoofden wordt geperst, bij dode lichamen blijft ... dan is dat niet de persoon van de Heilige Geest die zij demonstreren of aanbidden, maar een pantheïstische godheid. Het is erg waarschijnlijk dat deze pantheïstische “geest” afkomstig is van boze geesten, of de geest van de antichrist (1 Joh. 4:3), omdat deze duidelijk niet de Geest van de Waarheid (Joh. 14:17) is; noch spreken zijn volgelingen de waarheid, want valse leer, valse profetieën en alle soorten andere leugens zijn altijd present in hun samenkomsten. Deze “tastbare zalving” (tangible anointing) die door de mensen wordt gevoeld is een list van Satan, of het waanidee van de verbeelding, maar in elk geval duidelijk niet de Heilige Geest. God is niet aanwezig waar de waarheid wordt veracht!

Beschouw enkele feiten aangaande het ware werk van de Heilige Geest en vergelijk ze met wat wij zien in vele kerken vandaag:

- (1) Het werk van de Heilige Geest is niet voor vermaak, spektakels in shows of manifestaties. Hij is hier allereerst om de individuele christen tot heiliging te brengen, ethisch en bijbels (1 Petrus 1:2; 2 Thess. 2:13). Zijn werk is er om ons meer te doen gelijken op Christus (Joh. 17:19) door onze volle aandacht op Christus te richten (Efeziërs 4:15). Hij is hier om de christen in staat te stellen God te dienen, de Kerk geestelijk te verheffen en de verlorenen te bereiken.
- (2) De Heilige Geest heeft geen behoefte aan een menselijke emotioneel geladen “atmosfeer” om daarin te werken, maar “de overste van de macht der lucht, de geest die nu werkt in de kinderen van de ongehoorzaamheid” (Efeziërs 2:2) leeft van emotionaliteit en vleeselijkheid (Ef. 2:2; 4:18-19; 1 Pet. 4:3-5).
- (3) De Heilige Geest heeft behoefte aan harten en geesten die zich onderwerpen in gehoorzaamheid aan het Woord van God en de wil van de Vader (Lukas 11:27; Joh. 15:10). De pantheïstische geest wenst harten en geesten toe te vertrouwen aan macht, bezit, rijkdom, gezondheid en loopt de mens achterna met speciale “zalvingen”.
- (4) Tekenen en wonderen kunnen wedergeboren christenen volgen (Markus 16:17), maar tekenen en wonderen hebben het ware christendom nooit geleid, maar wel begeleid¹³. In pantheïstische samenkomsten is dat wel anders.
- (5) De Heilige Geest bevordert een beter begrip van Wie God is (Joh. 14:26; 1 Joh. 2:27). De pantheïstische geest promoot een heidens en gnostisch¹⁴ “begrip”

In de [Derde Golf](#) ziet u mensen een pantheïstische “god” aanbidden onder de naam van Christendom; het maakt niet uit of zij Hem “Jezus Christus” of “Heilige Geest” noemen. U ziet niet het ware werk of de Persoon van de Heilige Geest in de kerken, maar de New Age spiritualiteit.

¹³ Tekenen en wonderen waren een begeleidend fenomeen in de apostolische aanvangstijd van de Kerk. Zie b.v. http://www.verhoevenmarc.be/_1Kor13.doc of <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/1Kor13.pdf>. En verder onder <http://users.skynet.be/fa390968/Pinksterbeweging.htm>.

¹⁴ Gnostiek/gnosticisme: (v. Gr. gnosis = inzicht, kennis), verzamelnaam voor een pluriforme godsdienstig-wijsgerige stroming, die vooral in de eerste eeuwen n.C. grote betekenis had, maar ook later momenten van herleving kende. De aanhangers streefden naar het heil door geheime, alleen voor ingewijden gereserveerde kennis (gnosis). Deze kennis heeft betrekking op het goddelijke en bovenaardse machten, maar is ook inzicht in het wezen van de mens. Het ontvangen van de gnosis is iemands geestelijke opstanding uit de doden. De geest moet zich van de gebondenheid aan het lichaam bevrijden (Encarta 2002).

PANENTHEÏSME

“Panentheïsme” is een derivaat van pantheïsme en wordt als volgt gedefinieerd:

“Dit universele arrangement is niet pantheïsme (alles is God), maar panentheïsme, een term bedacht door Karl C. F. Krause (1781-1832) om zijn denken te omschrijven. Het is qua gebruik het best bekend van Charles Hartshorne en recent door Matthew Fox. **Panentheïsme zegt alles is in God**, zoiets als God is de oceaan en wij zijn de vissen. [...] **Het universum is Gods lichaam, maar Gods bewustzijn of persoonlijkheid is groter dan de som van alle delen van het universum. Al de delen hebben enige graad van vrijheid in het mede-scheppen met God**. [...] (New Thought: A Practical American Spirituality, pp. 89-92., <http://websyte.com/alan/pan.htm>).

Matthew Fox

Neem eerst en vooral kennis van de uitspraken van Matthew Fox (foto rechts), een uitgetreden katholiek priester die nu bij de Episcopal Kerk is. Fox is invloedrijk geweest op een aantal protestants-christelijke leiders, die van hem citeerden en bij hem in conferenties waren. Nochtans is hij duidelijk een New Age panentheïst:

MATTHEW FOX (Dominicaan, directeur van het “Institute in Culture and Creation Spirituality”) - “Inderdaad, de geboorte van de Kosmische Christus is het doel van de incarnatie. ... **de Godheid wenst geboorte te geven aan de Kosmische Christus in elk en ieder individu**”. (Matthew Fox, “The Coming Of The Cosmic Christ”, p. 122., <http://www.deceptioninthechurch.com/laugh4.html>)

Het samenkomen van de historische Jezus en de Kosmische Christus zal het Christendom uiteindelijk geheel maken ... Het Christendom had contact verloren met zijn “kern”, zijn centrum ... Misschien zal nog tijdens ons leven een nieuw “oecumenisch concilie” hieraan tegemoet komen. Deze éne wereld zou diep oecumenisch zijn en de wijsheid van alle wereldreligies tevoorschijn roepen ... **Als er een 21ste eeuw voor Moeder Aarde en haar kinderen moet komen is er een spirituele visie nodig die de realiteit aanbidt, viert en uitleeft van de Kosmische Christus, die leeft en ademt in Jezus en in al Gods kinderen, in al de profeten van religies overall, en in alle schepselen van het universum.** (Matthew Fox, Coming of the Cosmic Christ, Harper and Row, 1980, p. 7).

De “Kosmische Christus” is een zuiver New Age concept en heeft niets van doen met de tweede persoon van de Drie-eenheid, Jezus Christus. Dit idee van “geboorte geven” aan Christus is nu in het Christendom geïnfiltrerd en wordt gepromoot door de NAR¹⁵.

[... (<http://www.deceptioninthechurch.com/orrel2.html>)]

Het concept van een panentheïstische “Kracht” (“Force”) werd gepromoot door [Kenneth Copeland](#) (pdf), [John Wimber](#) (pdf) en de [Vineyard Movement](#) (pdf)/Toronto Blessing en anderen.

K. Copeland

J. Wimber

Geloof is een Kracht (“Faith is a Force”; zoals in Starwars). (Kenneth Copeland, Spirit, Soul and Body, #01-0601, Tape #1)

Zoals u kan bemerken in Wimbers verklaringen **zegt hij dat God en Zijn gaven een “Kracht” (“Force”) zijn**. Dit is een zuiver New Age/Occult concept, en het idee van zich bewegen in andere dimensies is iets dat gewoonlijk wordt gehoord van hen die een “close encounter of the third kind”¹⁶ hebben gehad, of zij die in contact staan met Barbara Marx Hubbard, Elizabeth Ca

¹⁵ NAR: Nieuwe Apostolische Reformatie.

¹⁶ De film *Close Encounters of the Third Kind* verscheen in 1977. Een jaar waarin de wereld een ware ufogolf kende. Het enthousiasme voor UFO's bereikte een hoogtepunt. Bovendien kondigde ook Star Wars zich dat jaar aan. Of er een verband bestaat tussen de release van de film en de explosie in UFO-waarnemingen is niet aan te tonen. Maar uiteraard doet het even de wenkbrauwen fronsen. (<http://www.kutsite.com/klassiekers/invasion/close1.html>).

re Prophet, **Matthew Fox**, Robert Muller, and Pierre Teilhard de Chardin.
(<http://www.deceptioninthechurch.com/KJCVINEY.HTM>)

Matthew Fox staat achter veel van het huidige panentheïsme dat wij vandaag in de kerken zien. Hierna een greep uit zijn leringen:

Matthew Fox is een voormalig Rooms-katholiek die gekend is voor zijn “creation spirituality”. Terwijl hij werd ondervraagd over zijn radicale ideeën kreeg hij een invitatie om Episcopaal priester te worden. **Fox accepteerde en leert nu een verheerlijking van de pantheïsme-geest (de wereld is goddelijk)** tijdens zijn maandelijkse “Techno Mis” in Oakland, California. Inderdaad, de Episcopale kerk is voor verandering en het zuurdeeg van Fox heeft hen het eerst aangetast. Vele van de vrouwen die als priester werden gewijd in de Episcopale kerk, bidden tot **Sofia**¹⁷ (wijsheid), en verwerpen de bijbelse term van vader voor God de schepper.
(<http://www.letusreason.org/Poptea3.htm>)

De mystieke ontdekkingen van Matthew Fox, een Dominicaans priester, van het “Institute in Culture and Creation Spirituality”, **geven aan dat we elk verder onderzoek van de “historische Jezus” zouden moeten verlaten en we onze aandacht opnieuw zouden richten op een onderzoek van de kosmische Christus**. De belangrijkste definitie van de kosmische Christus is: “het patroon dat verbindt”. Christus is enkel een voorloper van ons allen wanneer we het pad volgen. (<http://www.letusreason.org/NAM17.htm>)

Matthew Fox, een New Age spiritualist deed vele gelijkaardige uitspraken. **“Goddelijkheid bevindt zich niet buiten ons. Wij zijn in God en God in ons”** (The Cosmic Christ, p.50). “Wij zijn allen geroepen, zoals de Kosmische Christus, om de goddelijke aanwezigheid uit te stralen naar/met/van elkaar” (ibid. p.137). **“Christus in het universum en de Kosmische Christus in andere religies. En toch is de Goddelijke (Divine One) aanwezig in hen allen...”** (ibid. p.229) (<http://www.letusreason.org/Popteac27.htm>)

Dominicaans priester en stichter van het “Institute for Culture and Creation”, Matthew Fox merkte op: “Ik denk eerlijk gezegd dat het overleven van de Aarde vandaag afhangt van een aarde-bewustzijn, dat wij verder gaan reiken dan nationalisme, tot een besef van bio-regionalisme, ... Dat we verder gaan reiken dan dualismen zoals eerste wereld/derde wereld, noord/zuid, communist of socialist/kapitalist. Het is gedaan ermee. **Ik denk dat de enige toekomst die de planeet heeft een wereldomvattend geestelijk ontwaken is**; wereldomvattend en niet lokaal. **En dit is waarom ik denk dat de aarde-religies te voorschijn komen in deze tijd van de geschiedenis”**. (Full Circle: The Women’s Spirituality Trilogy)
(<http://www.letusreason.org/NAM23.htm>)

Matthew Fox bezocht Sydney in jan. 1993! De New Age samenkomst trok honderden kerkmensen aan, en werd beëindigd door een “Uniting Church”-bedienaar die Fox geestdriftig preeste.
(http://www.despatch.cth.com.au/Books_D/Suter_Moyes.htm)

[...(Extract uit: “The Coming of the Cosmic Christ”, pp. 13, 24, 27)]

M. Scott Peck¹⁸ onderschreef het boek van Fox:

¹⁷ Gnosticism has had a long history of venerating Mother Wisdom as Sophia. She was the fallen creator of earth, wind, fire, air, and water and mother of the evil demiurge who was the God of Israel (*Ungodly Rage*, Steicken, p. 162). Radical feminists have been evoking the goddess Sophia for quite some time in their books (*The Feminist Gospel*, Kassian, p. 173). New Agers refer to the “Sophia of Christ” derived from Gnostic texts (*Gnosis Magazine*, Summer 1993, p. 40). Mainline Methodist seminary professor Thomas Oden recalls how a highly visible feminist leader led a communion service at the school singing hymns to and invoking Sophia as “a deity distinguishable from the Triune God”. She then invited everyone to the table not in Jesus’ name, but in the name of the goddess Sophia, who was speaking through Christ. Oden declined (*Christianity Today*, 16 August 1993, p. 18). <http://www.watchman.org/rektop/sophia.htm>.

¹⁸ M. (Morgan) Scott Peck, M.D. (born May 22, 1936) is an American psychiatrist and author. ... He has been the Medical Director of the New Milford Hospital Mental Health Clinic ... His first and best-known book, *The Road Less Traveled*, has sold more than seven million copies. ... In one of his books, *People of the Lie*, he wrote, “After many years of vague identification with Buddhist and Islamic mysticism, I ultimately made a firm Christian commitment - signified by my non-denominational baptism on the ninth of March 1980” ... His religious views are criticized by some fundamentalist Christians ... (Wikipedia).

In 1988 onderschreef **M. Scott Peck** een “**Kosmische New Age Christus**”-boek van **Matthew Fox**, een mystiek New Age katholiek priester (recent uitgetreden). [...] (<http://home.hiwaay.net/~contendr/12-15-95.html>)

Dit alles om u te tonen dat Matthew Fox en zijn panentheïstische ideeën hun effect gehad hebben op vele christelijke leiders en bewegingen, en nu zullen we beginnen de effecten te zien van dit bijzonder soort New Age in de Kerk.

“Alles is in God”

Panentheïsme tracht “God” een beetje groter te maken dan de “God” van het pantheïsme. De “God” van het pantheïsme is alles. De “God” van het panentheïsme is groter dan de som van Zijn delen, en het universum is slechts een deel van Zijn manifestatie. Maar deze concepten zijn eigenlijk hetzelfde. Ze zeggen allebei: God is het universum.

[...]

Maar de Bijbel leert dat God NIET Zijn universum is. Hij staat los van Zijn schepping, buiten Zijn schepping.

Jesaja 40:22 “Hij is het, Die daar **zit boven het rond der aarde**, en haar inwoners zijn als sprinkhanen; Hij is het, Die de hemelen uitspant als een dunne doek, en uitbreidt als een tent, om te bewonen”.

Handelingen 17:24 “De God, Die de wereld gemaakt heeft en alles wat daarin is; Deze, zijnde een Heere des hemels en der aarde, **woont niet in tempels met handen gemaakt**”.

Johannes 8:23 “En Hij zei tegen hen: **U bent van beneden, Ik ben van boven; u bent van deze wereld, Ik ben niet van deze wereld**”.

God wordt gecontrasteerd met de wereld: Psalm 102:26-28; 1 Joh. 2:15-17.

God schiep de wereld: Gen. 1:1; Ps. 33:6; 102:26; Jes. 42:5; 44:24; Joh. 1:3; Rom. 11:36; Hebr. 1:2; 11:3).

Dat komt omdat Hij woont in het bovennatuurlijke, in de eeuwigheid.

God is ...

In zichzelf bestaand: Joh. 5:26

Onveranderlijk: Hebr. 1:10-12; 13:8

Eeuwig: Joh. 1:1; 8:58; 17:5; Kol. 1:17; Hebr. 1:2

Alomtegenwoordig: Matt. 18:20; 28:20; Joh. 3:13; Ef.1:23; 4:10; Kol. 3:11

Alwetend: Joh. 16:30; 21:17; vgl. 2:23-24

Ondoorgrondelijk: Matt. 11:25-27

De reden waarom Hij Alomtegenwoordig kan zijn zonder alles te ZIJN komt doordat Hij in de eeuwigheid vertoeft, terwijl Zijn schepping aan de tijd onderworpen is.

Psalm 93:2 “Van toen af is Uw troon bevestigd, **Gij zijt van eeuwigheid af**”

Spreuken 8:23 “I was set up **from everlasting**, from the beginning, or ever the earth was” (KJV).

Hij is de Bovennatuurlijke, terwijl de rest van de schepping tot het natuurlijke behoort. Tijd en materie hebben geen effect op God. Hij is overal en op alle tijden tegenwoordig maar Hij is niet Zijn schepping. Hij houdt alle delen van het universum bij elkaar (Kol. 1:17) maar is Zelf niet dat universum.

De fatale vergissing van zowel pantheïsme als panentheïsme is een verkeerd begrip van Wie God is. Het panentheïsme heeft gefaald de ware uniekheid van God te begrijpen, en mensen die deze kijk op God hebben en die zich christenen noemen, kennen God niet. Hij is veel groter dan Zijn schepping. De Bijbel zegt dat er een “grote witte troon”-oordeel zal komen, en hemel en aarde zullen van Hem wegvluchten:

Openbaring 20:11 “En ik zag een grote witte troon en Hem Die daarop zat. Voor Zijn aangezicht **vluchtten de aarde en de hemel weg, zodat er geen plaats meer voor hen te vinden was**”.

Als God werkelijk “opdaagt” (zoals NAR-mensen dat graag zeggen in hun meetings, maar wat blijkbaar niet gebeurt) dan valt het hele weefsel van het universum uit elkaar. De hemelen en de aarde zullen weggaan en Hij zal een geheel nieuw universum creëren VANUIT NIETS, zoals Hij dat de eerste keer deed (Joh. 1:3).

2 Petrus 3:13 “Maar wij verwachten, naar Zijn belofte, **nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, in welke gerechtigheid woont**”.

Openbaring 21:1 “En ik zag een **nieuwe hemel en een nieuwe aarde; want de eerste hemel, en de eerste aarde was voorbijgegaan, en de zee was niet meer**”.

Enkel zij die hun vertrouwen in Jezus Christus hebben gesteld om hen te redden door Zijn bloed, in hun plaats, zullen het eeuwige leven binnengaan en zullen verder reiken dan de dag dat het universum zal worden opgelost.

Niemand kan een kind van God zijn zonder tot Hem te komen door de Zoon. GEEN ENKELE van de “aarde-religies” kunnen enigszins heilzaam zijn. Er kunnen sommige “goede” tradities bij hen voorkomen, maar deze tradities redden niet, noch maken ze een persoon goed. Redding komt door genade alleen door geloof alleen in Christus alleen. De aarde ZAL verdwijnen, en zij die de Zoon niet kennen zullen geen leven verkrijgen, en evenmin overvloedig leven vandaag.

Johannes 14:6 “Jezus zei tegen hem: Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven. Niemand komt tot de Vader dan door Mij”.

“Mede-scheppen met God”

Neem er kennis van dat volgens de definitie van panentheïsme, iedereen en alles deel uitmaakt van Gods lichaam, en dat alle delen een bepaalde graad van vrijheid hebben in het “mede-scheppen” (co-creatie) met God. Dit is het New Age concept dat u zal terugvinden in vele New Age en occulte boeken en ander bronmateriaal.

Ik mag, volgens de RCH¹⁹, honderd percent verantwoordelijk zijn voor het creëren van mijn eigen realiteit, inclusief mijn huidig lichaam, **maar wij zijn allen mede-verantwoordelijk voor het mede-scheppen van het hele fysische aardoppervlak zoals we dat vinden.** (You Create Your Own Orthodoxy: The New [Age] Orthodoxy’s Formative Metaphysical Hypothesis Examined and Applied - The Ethics of Reality Creation & Co-Creation by Jordan S. Gruber, <http://www.enlightenment.com/media/essays/creationbig2.html#anchor133825>).

Zulke tovenaars moeten deze lessen herhalen **tot zij hebben geconcludeerd dat het pad naar evolutie afstamt van bewuste co-creatie door gebruikmaking van het Goddelijke Wil aspect.** (Wizards, <http://www.wizardrealm.com/metaphysics/wizard.html>).

“Het tijdperk van de enkele Redder is voorbij. **Wat nu nodig is is verenigde actie, gecombineerde inzet, collectieve co-creatie**”. (Neal Donald Walsch, Conversations With God, p. 157)

Ik bedoel dat er een belangrijke verschuiving is in de relatie tussen de mens en God, van het passieve geschapen kind naar de actieve participant in het proces van schepping. Wij zijn de “co” en de Creator is de “creator”. Wij zijn de eerste generatie om bewust te zijn van evolutie, en **verantwoordelijk voor het leiden van onze evolutie op een planetaire schaal.** (The Age of Co-Creation, interview with Barbara Marx Hubbard, 1993 Thresholds interview, ©1994 Vol. 12 No. 1, <http://www.som.org/3library/interviews/hubbard.htm>).

Dit is ook fundamenteel voor wat Wordt-Faith en het NAR-leiderschap leert.

“U hebt hetzelfde creatieve geloof en de bekwaamheid binnen in u dat God gebruikte toen Hij de hemelen en de aarde schiep”. (Kenneth Copeland, Inner Image of the Covenant, side 2)

¹⁹ RCH: “Reality Creation Hypothesis” of “u creëert uw eigen realiteit”-hypothese, <http://www.enlightenment.com/media/essays/creationbig1.html>

De “kracht van geloof wordt vrijgemaakt door woorden”. (Kenneth Copeland, Authority of the Believer II (Fort Worth: Kenneth Copeland Ministries, 1987, audiotape #01-0302), side 1).

“U creëert de aanwezigheid van Jezus met uw mond ... **Hij is gebonden door uw lippen en door uw woorden** ... Herinner u dat Christus van u afhangt en van uw gesproken woord om Zijn aanwezigheid vrij te maken”. (Paul Yonggi Cho, The Fourth Dimension, Volume One (So. Plainfield, NJ: Bridge Publishing, 1979), 83).

P.Y. Cho

“Woorden creëren beelden, en beelden in uw geest creëren woorden. En dan komen de woorden terug uit uw mond ... **En wanneer deze spirituele kracht tevoorschijn komt dan geeft die substantie aan het beeld in uw binnenste.** Ah, dat is visualisatie! Ah, dat is New Age! Nee, New Age tracht dit te doen; en zij hebben er enige resultaten mee behaald **omdat dit een spirituele wet is, broeder**”. (Kenneth Copeland, Believer’s Voice of Victory (televisieprogramma), TBN, 28 maart 1991).

“Wij gaan aankondigen. Wij gaan bevelen. Dit is wat de profeten doen. God heeft ons geroepen, hier vanavond om dingen te veranderen in de hemelse gewesten...” (Cindy Jacobs, National School Of The Prophets Mobilizing The Prophetic Office Mei 2002).

Cho’s concept van vierdimensionaal denken is niet ver van occultisme af. In zijn bestseller “The Fourth Dimension” onthult Cho zijn vertrek uit de historische christelijke theologie en zijn binnengaan in de wereld van het occulte. Cho somt vier punten op in zijn incubatieformule:

- 1) Visualiseer een duidelijk doel of idee in uw geest;
- 2) Heb een brandend verlangen voor uw objectief;
- 3) bidt totdat u de garantie of verzekering hebt van God dat wat u verlangt reeds het uwe is;
- 4) **spreek of beken het eindresultaat tot bestaan.** (Hank Hanegraaff, Christianity in Crisis, 1993 citing Paul Yonggi Cho, The Fourth Dimension, Volume One (So. Plainfield, NJ: Bridge Publishing, 1979), 9-35; vol. 2, 18-33).

Wij vinden vele leiders vandaag in het Christendom die stellen dat zij realiteit kunnen creëren met hun woorden, net zoals God dat kan. Dit komt voort uit een panentheïstische kijk op God vanuit bewegingen als New Thought, Latter Rain en Word of Faith. Deze onjuiste zienswijze over de natuur van God raakt vandaag haast elke kerk, op elk deel van de aardbol. U gaat naar een lokale kerk en hoogst waarschijnlijk ziet en hoort u bewijzen van pantheïsme en panentheïsme, in de muziek, manifestaties, aanbidningen en boodschappen. Hierna een populair christelijk lied dat u mogelijk hebt gehoord en gezonden:

Breath

Marie Barnett

This is the air I breathe, this is the air I breathe

Your holy presence living in me

This is my daily bread, this is my daily bread

Your very word spoken to me

And I, I’m desperate for you

And I, I’m lost without you

This is the air I breathe, this is the air I breathe

Your holy presence living in me

This is my daily bread, this is my daily breath

Your very word spoken to me

CHORUS

And I, I’m desperate for you (I’m desperate for you)

And I, I’m lost without you (I’m lost without you)

I’m lost without you

This is the air I breathe, this is the air I breathe

Your holy presence living in me

CHORUS

I’m lost without you (3x)

Conclusie

Wat wij vandaag zien in de nep-opwekkingen en apostolische bewegingen vormt het bewijs van een panentheïstische God die anders is dan de geopenbaarde God in de Schrift. Overal waar je mensen hoort beweren dat zij God de Heilige Geest kunnen manipuleren, zie je een ontkenning van de kernleer van de Drie-eenheid, die God is. Wanneer u mensen tegenkomt die u leren dat u met God kunt co-creëren, omdat u een beetje God bent, dan ontkennen zij de Godheid van God omdat wij Hem onderwerpen aan de wil van mensen. Als u de Heilige Geest ziet “geworpen” worden en in de voorhoofden van mensen geperst, dan ziet u een ontkenning van de Persoon van God. De Heilige Geest is niet zomaar een onpersoonlijke kracht, geen “het”. Hij is een “Hij”, de grote “Ik Ben”²⁰. Hij bestaat los van Zijn schepping. De inwoning van de Heilige Geest heeft te maken met een wedergeboren menselijke geest, niet met het materiële rijk van lichaam en ziel, alhoewel deze kunnen geheiligd worden door onderworpenheid aan het Woord door de Geest. Panentheïstische Derde Golf samenkomsten zijn ziels en vleselijk. Zij begrijpen niet Wie God is, en daarom ervaren zij God niet. Zij zijn eerder in de macht van hun verbeelding, hun emoties, en soms ook in de macht van het demonische-paranormale rijk. Het is schrikbarend dat de New Age religie zo de Kerk doorzuurd heeft, maar we hadden het kunnen weten want dit is reeds lang geleden voorgezegd.

De film “Star Wars” populariseerde het concept van een Force (de Kracht) dat het universum doordringt, met zijn duister/licht-kanten, dat afgetapt en gebruikt kan worden voor goed en kwaad. **Dit moderne concept van God heeft in het algemeen alle vroegere ideeën over God en goden vervangen.** George Lucas [schepper van Star Wars] is slechts één van de miljoenen die geloven in deze Kracht, inbegrepen vele hedendaagse leidende wetenschappers [wij hebben hier meer over te zeggen in een ander hoofdstuk, AT]: en zijn filmseries vormen een soort evangelisatiemiddel om de wereld tot dit geloof te bekeren. Dit is de fundamentele Hindoe-occulte filosofie ... en het ligt in het hart van de New Age Beweging. ([Dave Hunt](#), *Peace, Prosperity and the Coming Holocaust*, 1983, page 215).

“Maar de Geest zegt uitdrukkelijk dat in de **laatste tijden** sommigen afvallig zullen worden van het geloof en zich zullen wenden tot **verleidende geesten en leringen van demonen**, door huichelarij van leugensprekers, die hun eigen geweten hebben toegeschroeid als met een brandijzer” (1 Tim 4:1-2).

“Want zulke valse apostelen zijn **bedriegelijke arbeiders**, zich veranderende in apostelen van Christus. En het is geen wonder; want de satan zelf verandert zich in een **engel des lichts**. Zo is het dan niets groots, indien ook zijn dienaars zich veranderen, als waren zij dienaars der gerechtigheid; van wie het einde zal zijn naar hun werken” (2 Kor 11:13-15).

“Geliefden, geloof niet iedere geest, maar **beproeft de geesten**, of zij uit God zijn; want vele **valse profeten** zijn uitgegaan in de wereld” (1 Joh 4:1).

E-mail: verhoevenmarc@skynet.be

Homepage: <http://users.skynet.be/fa390968/index.htm> of <http://www.verhoevenmarc.be/index.htm>

Mirror sites: <http://members.lycos.nl/verhoevenmarc696/index.htm>

<http://members.fortunecity.com/marcverhoeven1/index.htm>

²⁰ Exodus 3:14, LXX: “ego eimi ho ohn” (εγω εμι ο ων), letterlijk: “Ik Ben de Zijnde”. KJV: “I AM THAT I AM”. Toen Jezus zei: “Ik ben” - ego eimi - vielen de benden op de grond (Joh. 18:6).